

"Schoolreglement of wetboek?"

Dagelijks hebben duizenden leerlingen, ouders en leerkrachten in Vlaanderen te maken met het schoolreglement. Wie van hen kent de bepalingen in de schoolreglementen nog? Of meer nog, wie heeft het schoolreglement gelezen? De toenemende juridisering in onze maatschappij heeft een invloed op het onderwijs en dus ook op de schoolreglementen. Het gemiddelde schoolreglement van vandaag is 12,52 keer groter dan dat van 25 jaar geleden. Julie Sels (Universiteit Antwerpen) onderzocht de huidige schoolreglementen van het secundair onderwijs in Antwerpen.

Bij de wettelijke invoering van het schoolreglement, begin jaren '90, bevatte het schoolreglement een studie-, orde- en tuchtreglement, eventueel aangevuld met de leefregels van de school. De huidige schoolreglementen zijn copieuze schrijfsels met een overvloed aan opsommingen van de rechten en plichten van leerlingen, ouders en onderwijsverstrekkers. Daarnaast zijn de onderwijswetgeving en de algemene rechtsbeginselen, die een invloed hebben op het schoolleven, sterk toegenomen en zijn de maatschappelijke evoluties waarmee scholen rekening moeten houden talrijk. Sels, studente in de Opleidings- en Onderwijswetenschappen, stelt in haar thesis vast, dat al deze elementen zijn opgenomen in de schoolreglementen en dat deze de groei van de schoolreglementen in de afgelopen kwarteeuw kunnen verklaren.

De engagementsverklaring is de meest recente, verplichte toevoeging aan het schoolreglement sinds schooljaar 2011-2012. Deze bevat wederzijdse afspraken tussen de ouders en de school over voldoende aanwezigheid, het oudercontact, individuele leerlingenbegeleiding en een positief engagement ten aanzien van de onderwijstaal. Hoewel de ouders bij de inschrijving van hun kind zowel met het schoolreglement als de engagementsverklaring akkoord moeten gaan, is de draagwijdte van deze verklaring onduidelijk. Het doel is de ouders meer te betrekken bij het onderwijs van hun kind, maar bij niet-naleving van deze engagementsverklaringen zijn sancties onmogelijk en mag het leerrecht van het kind niet in het gedrang komen. Onderwijsexperts stellen dat de engagementsverklaring een klassiek geval van overjuridisering is.

De orde- en tuchtreglementen die zijn opgenomen in de verschillende schoolreglementen lijken steeds meer op elkaar. Door de invloed van verschillende juridische beginselen (gelijkheidsbeginsel, motivatieplicht, recht op informatie) zijn de regels en procedures, uitgewerkt in de orde- en tuchtreglementen van secundaire scholen, niet enkel gedetailleerder maar ook eenvormiger. Ook in het orde- en tuchtreglement worden nieuwe maatschappelijke evoluties opgenomen zoals het recht op opvang bij definitieve uitsluiting en het herstelgericht groepsoverleg, een nieuwe vorm van bemiddeling om sancties en eventuele tussenkomst van de rechter te vermijden.

Andere maatschappelijke ontwikkelingen, zoals het gebruik van gsm's, tablets, Ipod's, games, internet, ICT,... en de daarbijhorende wet op de privacy, zijn ook deel van het schoolreglement. De visie van de school bepaalt het gebruik van de technologische apparatuur en de wet op de privacy bepaalt wat er al dan niet kan met het mogelijke beeldmateriaal van leerlingen of gemaakt door leerlingen. Ook de informatie over leerlingen en hoe en waarvoor deze gebruikt wordt is wettelijk gereguleerd.

Het belang van recht neemt toe in onze maatschappij en bijgevolg in het onderwijs. De samenleving wordt mondiger, kent haar rechten en eist deze ook op. Ook leerlingen zijn grondrecht dragers en de vastlegging van taken en procedures in regels zorgt voor duidelijkheid. Daartegen staan de administratieve lasten die deze juridisering met zich meebrengt en de

verminderde focus op het pedagogische aspect van het onderwijs. Vraag is of al deze regelgeving moet worden opgenomen in het schoolreglement. Is het huidige schoolreglement meer een wetboek geworden dan een pedagogisch instrument dat de eigenheid van de individuele school in zich draagt?

Meer weten?

Julie Sels: juliesels@icloud.com